

**BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARI TARBIYASIDA OTA-
ONALAR BILAN HAMKORLIKNI TASHKIL ETISH METODIKASI**

Tilavova M.M.

*Buxoro davlat pedagogika instituti,
Boshlang'ich ta'lim kafedrasi professori, p.f.n,*

Fayziyeva M.S.,

Osiyo xalqaro universiteti magistranti

Annotatsiya.Maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining tarbiyasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etish metodikasi tahlil qilinadi. Ota-onalar va maktab o'rtasidagi samarali muloqot bolalarning shaxsiy va intellektual rivojlanishiga ta'sir qiluvchi muhim omil hisoblanadi. Maqolada ota-onalar bilan ishlash usullari, tarbiyaviy jarayonda ularning ishtirokini oshirish metodlari hamda hamkorlik samaradorligini oshirish bo'yicha tavsiyalar keltiriladi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich sinf, tarbiya, ota-onalar, hamkorlik, metodika, o'qituvchi, ta'lim.

Boshlang'ich ta'lim – bolaning intellektual va shaxsiy rivojlanishiga asos bo'ladigan muhim bosqichlardan biridir. Bu davrda o'quvchilarning bilim olish jarayonidan tashqari tarbiyaviy yo'nalishda ham to'g'ri shakllanishi katta ahamiyatga ega. Maktab va oila tarbiyaning asosiy muhitlari bo'lib, ularning samarali hamkorligi bolalarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi.

Ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi mustahkam hamkorlik bolalarda mustaqil fikrlash, ijtimoiy ko'nikmalar va axloqiy qadriyatlarni shakllantirishga yordam beradi. Zamonaviy pedagogika fani ta'lim jarayonida faqat o'qituvchi va o'quvchining ishtirok etishi bilan cheklanib qolmasligi, balki ota-onalarni ham bu jarayonga faol jalb qilish lozimligini ta'kidlaydi. Shuning uchun ota-onalar bilan ishlashning samarali metodlarini ishlab chiqish va ulardan foydalanish muhim ilmiy-amaliy vazifa hisoblanadi.

Ota-onalar va boshlang'ich sinf o'qituvchisi o'rtasidagi hamkorlik bolaning har tomonlama rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Maktab va oila ta'lim-tarbiya jarayonining asosiy muhitlari bo'lib, ular o'zaro uyg'unlikda harakat qilgandagina bolalarning shaxsiy va intellektual rivojlanishi samarali kechadi. Ota-onalar va o'qituvchining yaqin hamkorligi bolaning nafaqat bilim olishiga, balki uning ijtimoiy moslashuvi va axloqiy shakllanishiga ham ta'sir qiladi.

Bolaning ta'lim va tarbiya jarayonida ota-onalar va o'qituvchi o'zaro uzviy bog'liq bo'lishi lozim. Ota-onalar farzandining o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirsa, uning akademik natijalari yaxshilanadi. Shu bilan birga, o'qituvchi va ota-onalar birgalikda bolaga ijtimoiy ko'nikmalar, muloqot madaniyati va axloqiy qadriyatlarni singdirish orqali uning jamiyatda o'z o'rnini topishiga yordam beradi. Ota-onalar tomonidan qo'llab-quvvatlangan bolalar darslarga mas'uliyat bilan yondashadi, mustaqil fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalariga ega bo'lishadi.

Samarali hamkorlikni ta'minlash uchun o'qituvchi va ota-onalar o'rtasida doimiy muloqotni yo'lga qo'yish zarur. Bu muloqot individual yoki guruh shaklida bo'lishi, ota-onalar yig'ilishlari, seminarlar va pedagogik maslahatlar orqali amalga oshirilishi mumkin. Shuningdek, ota-onalarni farzandlarining ta'lim jarayoniga faol jalb qilish maqsadida turli tarbiyaviy tadbirlar, ochiq darslar va psixologik treninglar tashkil etish samarali usullardan biridir.

O'qituvchi ota-onalar bilan muntazam aloqada bo'lishi uchun zamonaviy texnologiyalardan ham foydalanishi mumkin. Masalan, elektron kundaliklar, messengerlar va onlayn platformalar orqali ota-onalar bolalarining o'quv natijalari va xulq-atvori haqida tezkor ma'lumot olib borishlari mumkin. Ushbu yondashuv, o'z navbatida, ota-onalarni farzandining ta'lim-tarbiyasida faol ishtirok etishga undaydi.

Ota-onalar va o'qituvchi o'rtasidagi mustahkam hamkorlik bola o'zini maktab va jamiyatda ishonchli his qilishi, bilim olishga bo'lgan qiziqishining ortishi va axloqiy jihatdan yetuk shaxs bo'lib shakllanishi uchun muhim shartlardan biri hisoblanadi. Shu bois maktab va oila o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish ta'lim-tarbiya jarayonining eng asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lishi lozim.

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinf o'quvchilarining tarbiyasida ota-onalar va o'qituvchi o'rtasidagi hamkorlik muhim ahamiyatga ega. Bu hamkorlik bolaning nafaqat akademik yutuqlariga, balki uning shaxsiy, ijtimoiy va axloqiy rivojlanishiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ota-onalar va o'qituvchining o'zaro hamkorlikda harakat qilishi natijasida bolalar ta'lim jarayoniga qiziqish bildiradi, mustaqil fikrlash va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniga ega bo'ladi.

Samarali hamkorlikni ta'minlash uchun doimiy muloqot, ota-onalar yig'ilishlari, ochiq darslar, seminarlar va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish muhimdir. Maktab va oila o'zaro hamkorlik qilgan taqdirda, bola o'zini maktab muhitida ishonchli his qiladi, uning ijtimoiy moslashuvi yengil kechadi va kelajakda muvaffaqiyatli shaxs sifatida shakllanishiga zamin yaratiladi.

Shunday ekan, boshlang'ich ta'lim jarayonida ota-onalar va o'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash dolzarb masalalardan biri bo'lib qoladi. Bu borada doimiy izlanish, yangi pedagogik usullarni joriy etish va oilaviy ta'lim madaniyatini oshirish ta'lim tizimi oldidagi muhim vazifalardan biridir.

ADABIYOTLAR RO'XATI:

1. Abdullaev A. Ta'lim va tarbiya nazariyasi. – Toshkent: Fan, 2020.
2. Ahmedova Sh. Boshlang'ich ta'limda ota-onalar va o'qituvchi hamkorligini shakllantirish. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
3. Vygotskiy L.S. Psixologiya rivojlanish bolalar. – Moskva: Pedagogika, 2021.
4. Davlatova D. Ta'lim jarayonida ota-onalar va o'qituvchilar hamkorligi. – Samarqand: Noshir, 2018.
5. Jumaev B. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2022.
6. Kamoliddinov S. Boshlang'ich ta'lim metodikasi. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021.